

ПРОГРАМА
кандидата на посаду ректора
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»
Смоланки Володимира Івановича

Пропоновані **середньострокові пріоритети** діяльності на 2021-2026 роки відображають **людиноцентричну модель розвитку** Ужгородського національного університету, яка була запропонована у 2014 році. Майбутнє університету залежить насамперед від освітньої, наукової, соціальної та громадської реалізації його працівників, студентів, абітурієнтів, а модернізовані приміщення, сучасне обладнання та інновації сприяють у реалізації цілей колективу.

Місія Ужгородського національного університету залишається незмінною, а саме спрямованою на досягнення таких **стратегічних цілей**:

1. Розвиток **людського капіталу університету** завдяки створенню умов для його освітнього, наукового, громадського та культурного прогресу, підвищення рівня правової та соціальної захищеності, дієвих механізмів впливу на прийняття управлінських рішень;

2. Підвищення **якості освітніх послуг**, що надаються українським та іноземним громадянам у форматі різних освітніх програм, підвищення кваліфікації, неформальної освіти;

3. Отримання **наукових результатів та інновацій**, яких потребує суспільство та креативна економіка у національному та міжнародному вимірах;

4. Досягнення **синергії у трикутнику «освіта – наука – ресурси»**, яка передбачає взаємозалежність освітніх і науково-технологічних результатів та людських, матеріальних, фінансових ресурсів, підтримку університету державою, громадами, бізнесом, меценатами, міжнародними організаціями, враховуючи потенціал послуг та інновацій, що пропонуються;

5. **Забезпечення високої якості громадського і культурного життя колективу університету, відкритості до нових ідей, але водночас незалежності від політичної кон'юнктури;**

6. **Досягнення іміджу та статусу одного з кращих університетів України та Карпатського регіону.**

Наведені вище довгострокові цілі уточнені у *Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на 2015-2025 роки*. Метою УжНУ визначено досягнення статусу **дослідницького університету інноваційного типу, європейського за якістю освітніх і наукових послуг та загальнонаціонального за змістом, який:**

1) **розвиває систему інноваційної освіти та наукових досліджень, що забезпечує випереджальну підготовку елітних спеціалістів;**

2) **функціонує як активно господарюючий суб'єкт ринкових відносин, що виступає стратегічним партнером держави, наукових установ, бізнесу;**

3) **інтенсивно розвивається у конкурентному середовищі вітчизняних і зарубіжних профільних ринків;**

4) **реалізує стратегію інтеграції у європейський освітній і науковий простір, забезпечуючи активну міжнародну співпрацю;**

5) **входить у перелік провідних освітніх та наукових центрів України за даними міжнародних наукометричних баз та рейтингів;**

6) **забезпечує комерціалізацію наукових продуктів, активно використовує і нарощує конкурентні переваги прикордонного регіону;**

7) **формує та розвиває академічні свободи університету, в якому головними домінантами є студент, викладач і науковець;**

8) **супроводжує випускників освітою упродовж життя для підтримки їх компетенцій на суспільно значимому рівні.**

Водночас сучасні університети, орієнтуючись на задоволення **потреб людського розвитку**, зобов'язані створювати сприятливі умови для здобуття освіти і професійного розвитку громадян упродовж життя, підвищувати ефективність взаємодії між системою освіти, науки та ринком праці **на засадах**

сталості, тобто з орієнтацією не лише на економічне зростання, але й на досягнення соціальної справедливості та врахування пріоритету збереження довкілля. Відповідно до Цілей сталого розвитку Організації Об'єднаних Націй до 2030 року, Європейського зеленого курсу – програми дій Європейської Комісії до 2050 року, Указу Президента України № 722.2019 «Про цілі сталого розвитку України до 2030 року» виникла нагальна необхідність сприймати освіту як ключовий соціальний індикатор, **а університети як інституції, які забезпечують гармонізацію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку суспільства.**

Враховуючи розташування у прикордонному, полікультурному, унікальному завдяки природним багатствам, традиціям господарювання та моделям громадянської і соціальної взаємодії регіоні, УжНУ має стати прикладом не лише інноваційної дослідницької установи, але й взірцем так званого «**Сталого університету**» (*Sustainable University*).

Ужгородський національний університет має все необхідне, щоб реалізувати у своїй діяльності кращі практики сталого розвитку, насамперед, узгодження **освітніх, наукових та інноваційних завдань** із принципами **економічної та екологічної стійкості, соціальних, громадянських та культурних зобов'язань.**

У **середньостроковій перспективі** необхідно поєднати завдання економічного та технологічного зростання, передбаченого Концепцією інноваційного розвитку УжНУ із досягненням **цілей, що відповідають принципам сталості**, а саме щодо:

- 1) забезпечення **економічної, зокрема фінансової стійкості університету;**
- 2) формування **комфортних умов для праці та здобуття освіти** для працівників, студентів, їх **соціальної захищеності;**
- 3) здійснення прогресивного впливу **на розвиток громади міста, регіону, формування кращих практик сталого розвитку** для України та зарубіжжя;
- 4) впровадження принципів **гендерної рівності та соціальної інклюзії;**

5) застосування в управлінській діяльності принципу **екологічної стійкості**.

Сформульований статус інноваційного та роль сталого університету передбачають оновлення стратегічних пріоритетів, формування нових середньострокових завдань розвитку УжНУ, враховуючи реалізацію цілей, сформульованих у 2014 році.

ПРІОРИТЕТ 1. Демократичне та ефективне управління, економічна та екологічна стійкість університету

Самореалізація студентів і працівників університету є можливою тільки в атмосфері демократії, належного управління його ресурсами, врахування професійних, демографічних, соціальних інтересів різних груп колективу, використанні всіх можливостей, які надає співпраця з державою, громадами, роботодавцями, бізнесом, міжнародними організаціями. Водночас необхідними передумовами для гармонійного розвитку людського та іншого ресурсного потенціалу є досягнення економічної стійкості, дотримання принципів сталого розвитку у господарській діяльності, для чого необхідно реалізувати середньострокові завдання, а саме:

1. Розвивати академічні традиції УжНУ, формувати його корпоративну культуру, демократичні засади відносин у колективі, що сприятиме розробці на підставі пріоритетів Концепції інноваційного розвитку та Концепції сталого розвитку (прийняти яку пропонується у 2021 році) довгострокової Стратегії розвитку університету;
2. Оптимізувати організаційну структури університету з метою підвищення рівня інноваційності освітнього процесу, наукової роботи, впровадження міждисциплінарних підходів до організації навчання та дослідницької діяльності, водночас, розширивши повноваження факультетів, навчально-наукових інститутів, кафедр;

3. Запровадити **систему комплексної автоматизації управління університетом**, що дозволить зменшити до мінімуму обсяг **внутрішнього паперового документообігу**, сприятиме підвищенню ефективності прийняття та реалізації рішень, комунікації між різними ланками управління, працівниками та студентами;
4. Використовувати цілі **сталого розвитку у прийнятті управлінських рішень**, зокрема у сфері кадрової політики, фінансів, придбання матеріалів та обладнання, розвитку інфраструктури та університетського кампусу;
5. Реалізовувати політику **академічної доброчесності та професійної етики** як основного принципу освітньої та наукової діяльності, взаємовідносин між студентами та викладачами, адміністрацією та працівниками, створити атмосферу нетерпимості до будь яких проявів корупції;
6. Підвищити **роль суспільних інститутів** університету (профспілок, самоврядування, Ради старійшин, Міжнародної асоціації випускників, Волонтеріату, клубів, гуртків) в управлінні університетом, сформувані якнайкращі можливості для **безпосереднього спілкування кожного працівника, студента з керівництвом університету**;
7. Модернізувати **політику матеріального, кар'єрного та морального стимулювання** кращих працівників та студентів університету, зокрема систему заохочень за оприлюднення результатів наукової діяльності, запровадження інноваційних методик викладання, підготовку кадрів, досягнення у конкурсах, змаганнях, олімпіадах, просування бренду університету;
8. Диверсифікувати **джерела фінансування діяльності** та реалізовувати **активний фандрейзінг**, зокрема за рахунок виконання госпдоговірних науково-дослідних робіт, реалізації інноваційної технологічної продукції, надання освітніх послуг на вітчизняних та зарубіжних ринках, виконання масштабних, у тому числі міжнародних проєктів, надання консалтингових послуг, дарунків спонсорів і меценатів, пожертв випускників університету, соціально-культурного сервісу;

9. Сформувати **Ендавмент-фонд УжНУ** за рахунок коштів, наданих бізнесом, українськими та зарубіжними меценатами як засіб фінансової підтримки стратегічного розвитку університету;
10. Реалізувати **проект енергозбереження та реконструкції основного навчально-лабораторного корпусу та гуртожитку № 4**, транскордонні проекти, що передбачають **заміну системи освітлення/підігріву води** у корпусах біологічного, хімічного факультетів, Спортивно-оздоровчому корпусі, продовжувати **системну реконструкцію та модернізацію** інших корпусів, будівель УжНУ із дотриманням принципів сталості та збереження історичної спадщини;
11. Збільшити частку **енергоефективних проєктів та технологій**, впроваджувати системні заходи щодо **енергетичного аудиту та менеджменту**;
12. Забезпечити лідерство у **скороченні відходів та поводженні з ними, раціональному водокористуванні**, заснованому на передових ефективних технологіях, **розбудові інфраструктури**, що продукує низький вміст вуглецю та побутових відходів;
13. Впровадити систему **екологічного аудиту та менеджменту**, зокрема щодо застосування сучасних технологій і матеріалів при проведенні ремонтів, реконструкцій та будівництві будівель, збільшити **площі зелених насаджень** на території університетського кампусу;
14. Розвивати **партнерські відносини з громадою** з метою вдосконалення її інфраструктури, зокрема **оптимізувати транспортну логістику між корпусами та будівлями університету**, відповідально використовувати громадський та особистий автотранспорт, розвивати велосипедну інфраструктуру.

ПРІОРИТЕТ 2. Модернізація і конкурентоспроможність освіти

Освітні потреби студента і викладача щодо здобуття та ефективної передачі сучасних знань, навичок та вмінь є незмінним пріоритетом діяльності Ужгородського національного університету. Водночас сучасні реалії розвитку економіки, суспільства та освіти передбачають дотримання принципів **людиноорієнтованого, клієнтоорієнтованого та студентоорієнтованого** розвитку навчальної діяльності. УжНУ має забезпечити випереджальну підготовку фахівців, які є конкурентоспроможними в умовах інноваційної та креативної економіки, кардинальних змін у структурі та житті суспільства. Для цього необхідно реалізувати такі **середньострокові завдання**:

1. Створити умови для **реалізації особистісного потенціалу студентів**, розвитку їх творчих здібностей, **забезпечити рівні права та створити рівні можливості** у здобутті якісної вищої освіти;
2. Підвищити **конкурентоспроможність існуючих** та впровадження **нових** затребуваних, зокрема **міждисциплінарних освітніх програм**, які розроблені на засадах академічної свободи, доброчесності та сталого розвитку шляхом вдосконалення **матеріально-технічної бази** університету, зокрема за рахунок залучення **ресурсів від роботодавців та інших стейкхолдерів**;
3. Модернізувати систему **дистанційної освіти**, використання електронних сервісів, **технологій E-learning**, без зниження ролі класичних **форм навчання**, забезпечити факультети, кафедри, інститути, центри, лабораторії, бібліотеку сучасним **обладнанням**, доступом до **єдиного інформаційного середовища**;
4. Продовжити системну роботу щодо розробки **програм підвищення кваліфікації фахівців** з врахуванням змін у структурі регіональної, національної та глобальної економіки, викликів функціонування нових територіальних громад;

5. Вдосконалити **форми підвищення кваліфікації** науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників університету, забезпечивши вільний доступ до різноманітних можливостей її отримання;
6. Оптимізувати внутрішню **систему забезпечення якості освіти** шляхом запровадження оцінювання та контролю якості освітніх послуг, вдосконалення моніторингу якості освітнього процесу;
7. Розширити практику рейтингування науково-педагогічних працівників, розробити та запровадити систему **рейтингування кафедр, факультетів, інших структурних підрозділів**;
8. Осучаснити **систему працевлаштування** студентів і випускників університету, зокрема укладати **договори із роботодавцями**, запроваджувати елементи **дуальної освіти**;
9. Модернізувати **методи профорієнтації** випускників шкіл, інших закладів освіти з метою залучення до навчання молоді, що має мотивацію та потенціал для якісного навчання, наукової діяльності, участі у громадському та культурному житті університету;
10. Впроваджувати практики **гендерночутливого підходу, соціальної інклюзії** для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп, **безперервної освіти впродовж життя**, інтегрувати питання **сталого розвитку** в існуючі та нові освітні програми;
11. Сприяти **доступу до освітніх програм осіб із вразливих груп**, які потребують особливої підтримки для реалізації свого освітнього потенціалу, впроваджувати **ефективні методи та практики роботи з особами з інвалідністю**.

ПРІОРИТЕТ 3. Наука та інновації

Стратегічною метою наукової та науково-технічної діяльності є набуття УжНУ статусу **дослідницького університету**, підвищення його вкладу в технологічну модернізацію економіки регіону через розвиток науково-

дослідницької та інноваційної діяльності. Досягнення цього статусу у поєднанні із впровадженням засад сталості у наукові дослідження та розробку інновацій передбачає вирішення конкретних **середньострокових завдань**. Необхідно:

1. Концентрувати зусилля науковців щодо розв'язання **фундаментальних та прикладних проблем, які мають світове чи національне значення, розробити міждисциплінарну програму досліджень з проблематики сталого розвитку**;
2. Стимулювати участь науково-педагогічних, наукових працівників, молодих вчених, здобувачів освіти у міжнародних та вітчизняних **конкурсах науково-дослідних проєктів** з метою залучення додаткових коштів для фінансування досліджень та оновлення наукового обладнання;
3. Розширювати **мережу партнерів серед українських та закордонних наукових установ** для розробки спільних наукових проєктів, залучення **грантових та інших ресурсів вітчизняних та міжнародних фондів, програм та організацій**;
4. Підвищити **ефективність функціонування «Наукового парку УжНУ» та Центру колективного користування обладнанням «ЛЕПФ»** з метою раціонального використання їх потенціалу для **комерціалізації та впровадження результатів досліджень**;
5. Створити **нові інноваційні інфраструктури**, які будуть зорієнтовані на застосування результатів наукових досліджень у сфері **SMART-спеціалізації** регіону, **трансфер технологій**, захист **інтелектуальної власності**, підготовку фахівців з **інноваційного менеджменту**;
6. Заохочувати **розробку інноваційних ідей та стартапів** молодими вченими, аспірантами, студентами та **сприяти впровадженню конкурентоспроможних розробок** у середовищі бізнесу, за рахунок підтримки громад та держави, зокрема **стартапів**, спрямованих на вирішення проблем сталого розвитку;
7. Стимулювати **публікаційну активність** науково-педагогічних, наукових працівників університету у фахових виданнях категорії “А” і “Б”, у

зарубіжних виданнях країн ОЕСР із високим імпаکت-фактором, **збільшувати кількість власних наукових журналів** відповідних категорій;

8. Залучати науковий і творчий потенціал працівників та здобувачів освіти для вирішення **прикладних завдань УжНУ, потреб його розвитку як інституції**, зокрема до реалізації «зелених» **інфраструктурних проектів**;
9. Здійснювати управління науковою та інноваційною сферами в університеті з врахуванням принципів **міждисциплінарності, гендерного підходу та соціальної орієнтованості результатів досліджень**.

ПРІОРИТЕТ 4. Соціальна справедливість і самореалізація, громадське та культурне життя

УжНУ відіграє особливу роль у житті регіону, інтегрує не тільки освітню, але й соціальну, культурну функції, є взірцем впровадження найбільш **прогресивних соціальних стандартів та практик**, зокрема спрямованих на застосування принципів сталого розвитку, гендерної чутливості та соціальної інклюзії, демократичних підходів до громадської та творчої самореалізації його працівників і студентів. Також, відповідно до Концепції інноваційного розвитку, університет виконує роль «широкого інтегратора» для регіону, об'єднуючи багатьох учасників його соціально-економічного та громадсько-культурного життя. У **середньостроковій перспективі** необхідно реалізувати такі завдання у цій сфері, а саме:

1. Забезпечити **рівні права та створити рівні можливості для працевлаштування і професійного зростання в університеті**, зокрема для жінок, батьків із дітьми та осіб із інвалідністю, **збільшити кількість жінок** на управлінських посадах;
2. Розширити для здобувачів освіти та працівників університету **доступ до соціальних послуг**, послуг із охорони здоров'я, охорони праці,

психологічної допомоги, зокрема шляхом забезпечення функціонування **сучасної університетської клініки**;

3. Визначити **об'єкти, що потребують першочергової адаптації до потреб осіб із інвалідністю та інших маломобільних громадян**, створити доступне архітектурне та інформаційне середовища в університеті;
4. Створити умови для **поєднання сфер продуктивної та репродуктивної праці для здобувачів освіти та працівників університету** (концепція університету наближеного до сім'ї, дитячі кімнати, інклюзивні простори та інше), сформувавши у навчальних корпусах **зони для відпочинку та неформального спілкування**;
5. Визначити **пріоритетами виховної роботи** формування гармонійно розвиненої молоді, високоосвіченої, соціально активної й національно свідомої, наділеної глибокою громадянською відповідальністю, здатної до саморозвитку та самовдосконалення;
6. Сприяти розвитку **органів студентського самоврядування, інших громадських об'єднань, ініціатив, волонтерських рухів**, надавати їм підтримку у проведенні різноманітних **громадських, культурних та спортивних акцій**;
7. У партнерстві з Ужгородською територіальною громадою сприяти перетворенню **Центру дозвілля «Ювентус»** в осередок громадського та культурного життя молоді міста і регіону, реалізувати проєкт щодо створення **хабу креативних практик** із подальшою трансформацією в **Центр креативної економіки**;
8. Сприяти розширенню видів спорту, фізичної активності, які розвиваються у середовищі модернізованого **Спортивно-оздоровчого комплексу УжНУ**, системно підтримувати діяльність усіх **творчих колективів університету**;
9. Покращити **умови для проживання, самопідготовки та проведення дозвілля в студентських гуртожитках**, розпочати **будівництво нового корпусу**.

10. Залучити інвестиції для здійснення **реконструкції оздоровчої бази «Скалка»**, яка може стати центром проведення наукових форумів, літніх шкіл, **відновлення гірськолижної бази «Плішка»**;
11. **Поширювати знання про сталий розвиток** серед керівників структур, що приймають управлінські рішення, ЗМІ, інших зацікавлених сторін, громадян в цілому, зокрема шляхом **впровадження спеціалізованих тренінгів, курсів підвищення кваліфікації**.

ПРІОРИТЕТ 5. Інтернаціоналізація діяльності та міжнародне позиціонування університету

Інноваційна модель розвитку Ужгородського національного університету визначає **міжнародне співробітництво** одним із **основних напрямів підвищення його конкурентоспроможності** на ринку освітніх послуг, формування наукових результатів та інновацій глобального рівня, підвищення міжнародного авторитету як високопрофільного навчально-наукового центру, забезпечення якості освітньої та наукової діяльності на рівні сучасних світових вимог. Це сприяє досягненню статусу одного з найбільш рейтингових університетів України та Карпатського регіону, що є основним індикатором **позитивного міжнародного іміджу**. Водночас на сучасному етапі в європейському освітньому просторі, складовою якого є УжНУ, формування корпоративної соціальної відповідальності щодо впливу на довкілля, дотримання етичної та прозорої поведінки є необхідною складовою міжнародної діяльності, зокрема впровадження спільних освітніх програм, наукових та інфраструктурних проєктів, модерним фокусом у рейтингуванні університетів. Поєднання пріоритетів інноваційної моделі та дотримання принципів сталості у ініціюванні та реалізації міжнародних проєктів та ініціатив, формуванні міжнародного авторитету УжНУ зумовлює вибір **середньострокових завдань**, а саме:

1. Всебічно сприяти **академічній мобільності студентів та працівників університету**, зокрема семестровому навчанню, проходженню практики

- здобувачами освіти, викладанню та стажуванню викладачів у зарубіжних установах, зокрема враховувати цей досвід як такий, що позитивно впливає на рейтингування та кар'єрне зростання співробітників;
2. Розширити для студентів вибір **програм подвійних дипломів** із зарубіжними рейтинговими університетами Європи, дотримуючись принципів партнерського визнання результатів навчання, фінансової та логістичної привабливості, ініціювати впровадження **програм міжнародної аспірантури** з подвійним керівництвом;
 3. Впровадити практику **міжнародної акредитації освітніх програм** УжНУ, що сприятиме підвищенню привабливості здобуття освіти в його середовищі, стимулюватиме **залученню закордонних викладачів** до освітнього процесу, збільшенню **англомовних програм та окремих курсів**, які викладаються іноземними мовами, застосовувати інтенсивні методики їх викладання;
 4. Модернізувати систему залучення **іноземних громадян** для навчання в УжНУ, їх соціалізації у середовищі університету та громади, запровадити формат **дистанційної освіти** для іноземців, відкрити **іноземну філію** установи;
 5. Ефективно використовувати існуючі можливості **європейських та інших міжнародних програм і фондів**, потенціал участі у Міжнародному консорціумі університетів, Дунайській конференції ректорів, Європейській асоціації університетів, Великій хартії університетів, інших партнерських мережах, прикордонне розташування для **ініціювання та реалізації освітніх, наукових, культурних, молодіжних, спортивних, інфраструктурних спільних проєктів, створення спільних науково-освітніх підрозділів.**
 6. Ініціювати створення **проєктного офісу**, що сприятиме системному ініціюванню, управлінському, фінансовому, логістичному супроводу та реалізації міжнародних ініціатив, які пропонуються структурними підрозділами, співробітниками, студентами УжНУ, зарубіжними

- партнерами і потенційно створюють ефект доданої вартості для освітньої, наукової, економічної, громадської чи культурної діяльності університету;
7. Залучити **випускників**, співробітників УжНУ, які співпрацюють у закордонних університетах, **благодійників** серед вихідців із регіону для ініціювання спільних ініціатив/проектів/програм, пошуку ресурсів для їх реалізації;
 8. Заохочувати участь працівників університету у **стратегічному плануванні/програмуванні розвитку Карпатського регіону**, що сприятиме позиціонуванню УжНУ як міжнародного освітнього, наукового, громадського, культурного та спортивного центру;
 9. Досягти мети входження УжНУ на чільні позиції серед інших українських, центральноевропейських університетів у **міжнародних рейтингах** QS University World Rankings, QS University Rankings for EECА, Times Higher Education World University Rankings, Times Higher Education Impact Rankings, що сприятиме міжнародному позиціонуванню університету.